

Європейський *Green Deal* (EGD) та сільське господарство: наслідки для України

Харальд фор Вітцке, TFFA e. V.

АПД семінар, Київ, 25.07.2022

Зміст

1. EGD цілі
2. EGD план
3. Аграрна частина плану: EGDL
4. Оцінка EGDL: ігнорування глобальних ефектів
5. Наслідки для України

1. Цілі EGD 1

- Нульові викиди газів, що впливають на зміну клімату, для ЄС (в балансі) до 2050 року.
- Захист та поліпшення природного капіталу.
- Перепланування економіки на справедливість, інклюзивність і сталість.
- EGD цілі можуть бути реалізовані лише шляхом співпраці з іншими країнами.

1. Цілі EDG 2

- Сільське господарство України, Німеччини або ЄС: складові частини глобальної сільськогосподарської системи.
- Розвиток внутрішнього виробництва продовольства та сільського господарства можна правильно зрозуміти лише в міжнародному контексті.
- Атмосфера, в якій розвивається світовий клімат, є глобальним **спільним надбанням**: рішення внутрішньої політики, таким чином, повинні враховувати реакцію інших користувачів з глобальної спільності на рішення внутрішньої політики та те, як вони впливають на цілі внутрішньої політики.

2. План EGD 1

- EGD враховує лише внутрішні викиди парникових газів (ПГ) і нехтує глобальним впливом на клімат.
- Якщо можливо, слід запровадити систему торгівлі правами на викиди.

2. План EGD 2

- Якщо країни-партнери ЄС прагнуть до менш амбітних цілей щодо викидів, слід запровадити обмеження CO₂.
- Такий захід порушував би правила СОТ.
- Набагато важливіше те, що прикордонні заходи щодо викиду CO₂ можуть викликати компенсаційні заходи та перерости в торгові війни.

2. План EGD 3

- EGD має принести користь споживачам.
- Слід уникати «енергетичної бідності».
- Має бути запроваджена циркулярна економіка.

3. План EGD L1

- Сільськогосподарське землекористування та зміни у землекористуванні мають бути виключені із системи торгівлі викидами.
- Замість цього: поступове скорочення внутрішніх сільськогосподарських викидів з часом.
- Мають розширюватися площі під органічним землеробством.
- Ще раз: увага зосереджена лише на внутрішніх джерелах викидів.

3. План EGD L 2

- Стандарти якості харчових продуктів ЄС мають стати стандартами для решти світу.
- Має бути значно скороченим використання пестицидів і добрив.
- ЄС надаватиме споживачам інформацію про екологічний відбиток продуктів харчування (знову ж таки розглядаються лише внутрішні джерела ЄС).

4. Оцінка EGDЛ 1

- У наступні десятиліття світове сільське господарство зіткнеться з **ДВОМА** викликами:
 - **Зміна клімату**
 - **Стала світова продовольча безпека**
 - Швидке зростання глобального населення (плюс 4 мільярди між 2000 і 2050 роками)
 - Значне зростання споживання продуктів харчування на душу населення
 - Світові потреби в продовольстві: +120% (2000-2050)
 - Тенденція до зростання цін на продукти харчування
 - Зростаюча стурбованість продовольчою безпекою у світі (ООН: голод зростає. Понад 800 мільйонів людей недоїдають; 8500 дітей щодня помирають від недоїдання)
 - Розрив в імпорті продовольства бідних країн стрімко зростає.

4. Оцінка EGDЛ 2

- Зміна клімату є
 - реальною,
 - зумовлена діями людини та
 - дорого коштує для суспільства в цілому,
 - і навіть стане іще більш дорожчою, якщо будуть прийняті неправильні політичні рішення.
 - на жаль, EGDЛ є контрпродуктивним планом.
- EGDЛ спричинив би протилежне тому, що ЄС стверджує, що хоче досягти з його запровадженням.
- Це значно збільшить глобальні викиди парникових газів у сільському господарстві та завдасть великої шкоди світовому природному капіталу (наприклад, природним середовищам існування, біорізноманіттю).

4. Оцінка EGDЛ 3

- Бідні країни страждають від зміни клімату більше, ніж багаті країни.
- Вони особливо вразливі до зміни клімату.
- Раніше бідні країни були чистими експортерами продовольства та продуктів сільського господарства.
- Тепер вони стали чистими імпортерами: потрапили в Мальтузіанську Пастку.
- ФАО: розрив імпорту швидко зростає.
- Світ (включно з ЄС та Україною) має значно збільшити виробництво та експорт.
- Для ЄС було б можливо отримати багато чого корисного, якби ЄС перестав бути одним із найбільших у світі імпортерів на рівні сировинних товарів, використовуючи щороку 17-34 мільйони га за межами своєї території для власних потреб у продовольстві та продуктах сільського господарства.

4. Оцінка EGDЛ 4

- У світовому сільському господарстві минули часи достатку.
- 2000: Початок нової ери дефіциту.
- Тенденція до зростання цін на аграрну сировинну продукцію.
- Зростаючий глобальний дефіцит природного капіталу (наприклад, ріллі, природних середовищ існування, біорізноманіття, води).

4. Оцінка EGD L 5

- IPCC 2019 Звіт про використання землі.
- Глобальні сільськогосподарські викиди ПГ (CO₂e):
 - На нині оброблюваних площах (1,5 млрд га):
6,2 ± 1,4 млрд т
 - Через глобальне розширення сільськогосподарських площ: 4,9 ± 2,5 млрд т
 - Щорічне збільшення площ: 4,35 млн га

4. Оцінка EGDЛ 6

- Прямі сільськогосподарські викиди ПГ (CO₂e/га та рік)
 - Німеччина: 3,9 т
 - Світ: 4,1 т
- Викиди ПГ на га розширення площі: 183 т CO₂e.
- Досить консервативна оцінка: використовується в наступних розрахунках.
- IPCC дані: CO₂e >1000 т/га та/або значно більше, ніж 4,35 мільйонів га збільшення площі. Не дуже правдоподібно.

4. Оцінка EGDЛ 7

- **Ефект ІLUC:**
- **ІLUC: Indirect Land Use Change** (Непрямі зміни землекористування)
- Якщо ЄС скоротить виробництво: менше продовольства доступне в усьому світі.
- Зростання стимулів для глобального розширення виробництва шляхом збільшення площ (випалювання лісів; перетворення пасовищ на орні землі).
- **Наслідки:**
 - Додаткова втрата природних середовищ існування та біорізноманіття.
 - Додаткові викиди ПГ.

4. Оцінка EGD L 8

- **ILUC ефект** переходу на 100% органічне землеробство в Німеччині.
- Виробництво в Німеччині скорочується вдвічі.
- Додаткове глобальне збільшення площ: +6,5 млн га.
- Додаткові викиди CO₂e: 1,1 млрд т.
- Соціальні витрати: 200 євро/т CO₂e
- Загальна вартість клімату для суспільства: 220 мільярдів євро.
- Кліматичні витрати на гектар землі, перетвореної на органічне землеробство в Німеччині: 18300 євро.
- Кліматичний податок для відшкодування витрат для суспільства: 18300 євро за гектар землі, перетвореної на органічне землеробство.

4. Оцінка EGDЛ 9

- Додаткові витрати для суспільства (ще немає грошової метрики для цього):
 - Втрата 6,5 мільйонів га природних середовищ існування в усьому світі;
 - Втрата біорізноманіття: еквівалентна 2,2 мільйонам га тропічних лісів.

4. Оцінка EGDЛ 10

- **Кожен процентний пункт приросту врожайності на гектар у ЄС:**
 - Скорочення глобального розширення площ: 1,2 млн га;
 - Уникнення викидів CO₂e: 220 млн. Т
 - Вигода для клімату (= уникнення кліматичних витрат): 44 мільярди євро.

4. Оцінка EGDЛ 11

- Слід віддати належне сільському господарству за позитивний ефект зростання врожайності в рамках EGDЛ.
- Переваги зростання врожайності для суспільства: не розглядаються взагалі в EGDЛ.
- Серйозний недолік у конструкції EGDЛ.

4. Оцінка EGDЛ 12

Зростання врожайності та інновації в сільському господарстві Німеччини, 2003-2013 (Джерело: Nolerra, 2016)

Культура	Приріст врожайності на га і рік (%)	Інновації (% зростання TFP на га та рік)
пшениця	0,86	1,44
кукурудза	1,26	1,86
ріпак	0,98	1,58
цукровий буряк	2,46	3,06
картопля	1,85	2,45

4. Оцінка EGDЛ 13

- Висока цінність для суспільства щодо зростання врожайності в Німеччині або ЄС взагалі не враховується в EDGL.
- Результат: EGDЛ є контрпродуктивним політичним планом.
- Розширення органічного землеробства сприяє значному збільшенню викидів парникових газів для всіх користувачів глобального клімату (включаючи ЄС та Україну) та знищенню природного капіталу в усьому світі₂₂

4. Оцінка EGD L 14

- Передбачуване скорочення використання добрив і пестицидів могло б у принципі відповідати цілям EGD L, якби в ЄС було дозволено вирощувати культури, вирощені за допомогою нових методів молекулярної селекції (CRISPR-Cas тощо).
- Переважна більшість країн ЄС продовжує виступати проти цього.

4. Оцінка EGD L 15

- ЄС хоче бути прикладом для інших країн, розширюючи площі органічного землеробства та скорочуючи використання пестицидів і добрив.
- Якщо інші країни наслідуватимуть приклад ЄС, шкода завдана клімату та глобальному природному капіталу буде навіть посилена для світу в цілому, в т.ч. ЄС та Україні!!!

4. Оцінка EGD L 16

- Субсидування органічного землеробства є контрпродуктивним.
- Скоріше його слід оподатковувати через згубний вплив на клімат і глобальний природний капітал.
- Землі сільськогосподарського призначення стає дедалі менше: тому світ має виробляти більше на землі, яка вже обробляється.

4. Оцінка EGDЛ 17

- Безсумнівно, існує можливість для подальшого скорочення сільськогосподарських угідь ЄС, БЕЗ значних негативних наслідків ІLUC.
- Приклад:
 - Precision farming (точне землеробство),
 - молекулярна селекція рослин,
 - герметичне зберігання гною.

5. Наслідки для України 1

- Рекомендація: Україна має обирати сучасні, продуктивні та інноваційні методи сільськогосподарського виробництва.
- Це було б важливим внеском у світову продовольчу безпеку, а також у захист клімату та глобального природного капіталу.
- Також з цієї причини: **ВІЙНА МАЄ ЗАКІНЧИТИСЯ!**

5. Наслідки для України 2

- Зростання продуктивності має бути сталим.
- Охорона поверхневих і підземних водних ресурсів, ґрунту, повітря, природних середовищ існування, біорізноманіття.

5. Наслідки для України 3

- Деталі EDGL поки що невідомі.
- Моніторинг рішень щодо EGDL є важливим (Німеччина-Україна АПД).
- Якщо потрібно: своєчасне втручання в Брюсселі.

5. Наслідки для України 4

- **Ключове питання для України:**
 - Кліматичні тарифи ЄС та пов'язані з ними торговельні обмеження: небезпека репресій з боку торгової політики з боку інших країн і загальне посилення торговельних обмежень щодо сільськогосподарської продукції.
 - СОТ перетворилася на беззубого тигра.

МИР